

ALS SUICIDALITEIT OP DE VOORGROND STAAT

Het inzetten van een additionele behandeling bij psychotherapie voor depressie.

Jaël van Bentum, MSc

Universiteit Utrecht

AGENDA

- 01 Suïcide
- 02 Suïcidale intrusies
- 03 Als suïcide op de voorgrond staat
- 04 Eye Movement Dual Task
- 05 Simagery Project
- 06 Voorbeelden suïcidale intrusies

Suicide

- Wereldwijd sterven naar schatting 703.000 mensen per jaar door zelfdoding.
- Zelfdoding is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren van 10 tot 25 jaar
- Zelfmoordpogingen komen ongeveer 25x meer voor dan zelfdoding
 - **Nederland:** 50.000 pogingen per jaar = 135 pogingen per dag
- 40% van suicides was ten tijde van overlijden in zorg bij GGZ instelling

Referenties:

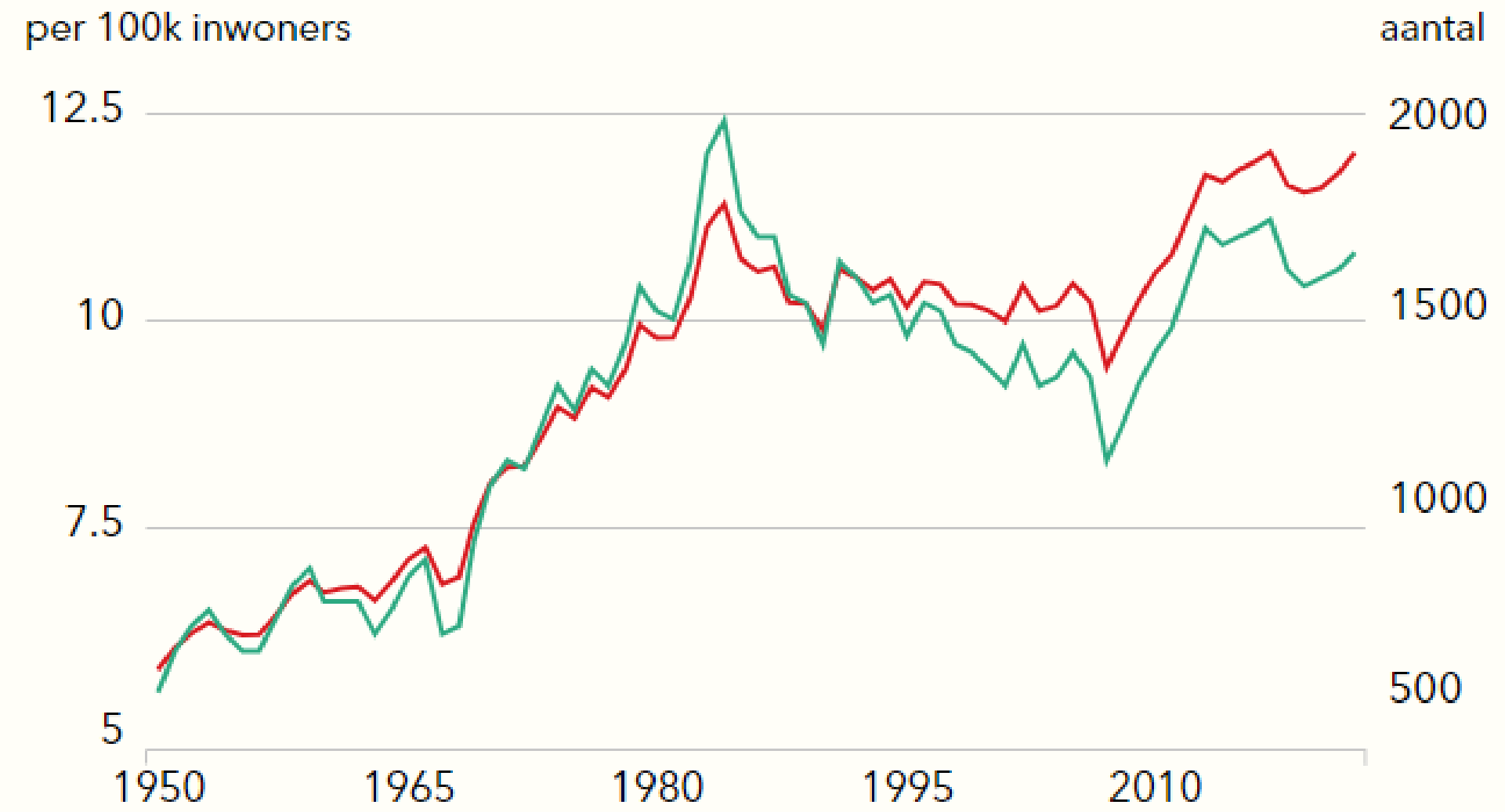
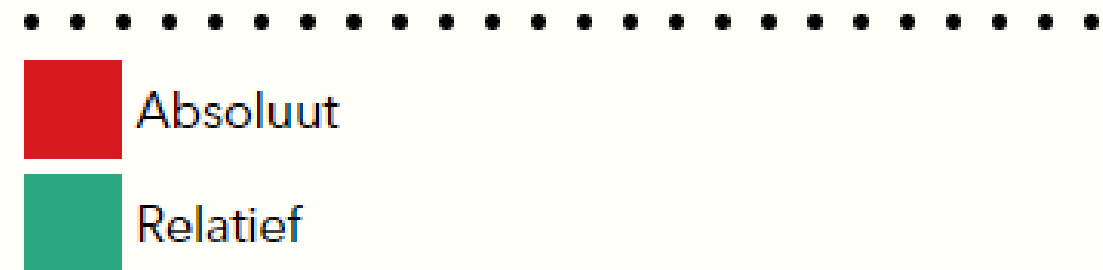
World Health Organization [Accessed 20-09-22]: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/suicide?>

Centraal Bureau voor de Statistiek [Accessed 20-09-22]: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/17/1-859-zelfdodingen-in-2021-36-meer-dan-in-2020>

Suicide

Aantal zelfdodingen vanaf 1950

In 2022 hebben 1.916 mensen een einde aan hun leven gemaakt.

Suicidale intrusies

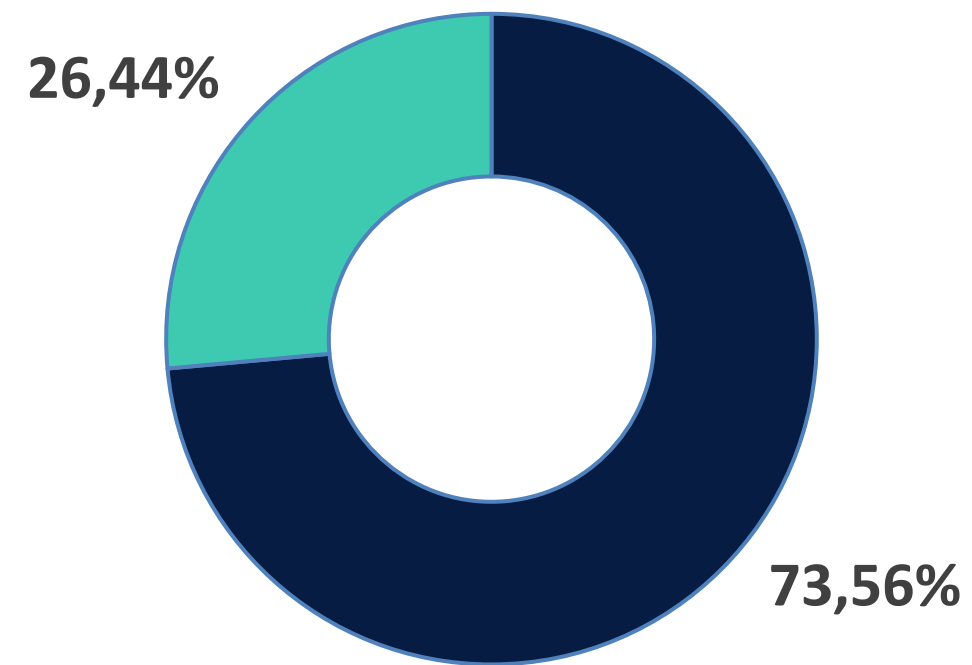

Suïcidale intrusies

- Klinisch veld en onderzoek richten zich op zelfmoordgedachten of verbale gedachten over suïcide.
- Experimentele studies suggereren dat mentale beelden gemakkelijker een emotionele reactie uitlokken dan verbale informatie (Holmes & Mathews, 2005; Carroll, 1978).
- Factoren gerelateerd aan suïcidale intrusies (El-Khoury et al., 2020):
 - Chronische ziekten
 - Lager gezinsinkomen
 - Verlies van ouder/dierbaren
 - Seksueel misbruik

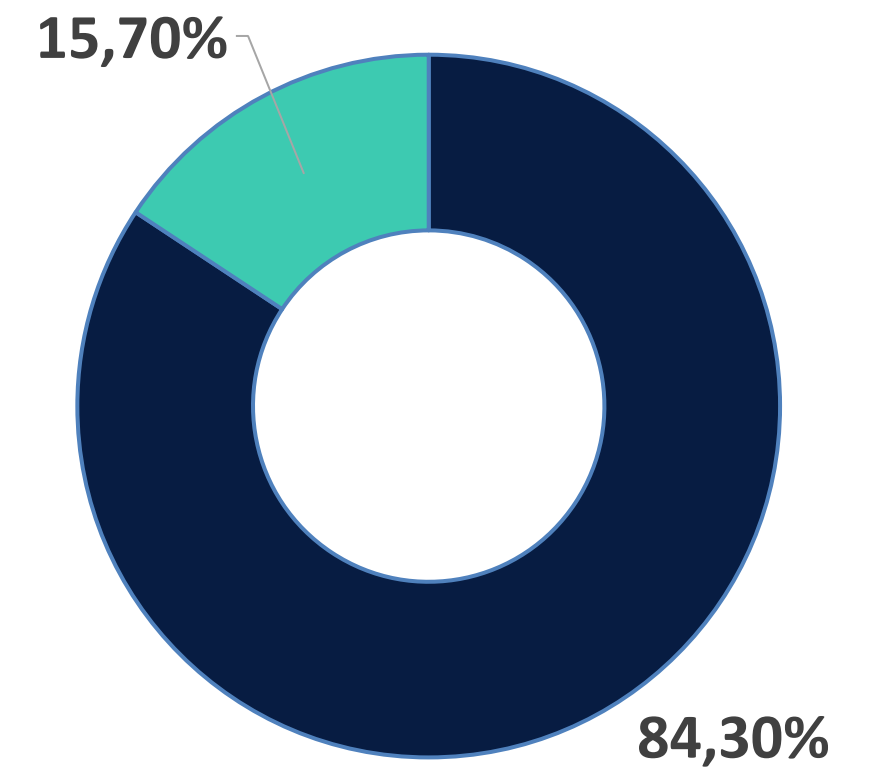
Prevalentie

Suïcidale mentale beelden

■ Aanwezig ■ Niet aanwezig

NSSI mentale beelden

■ Aanwezig ■ Niet aanwezig

Suïcidale intrusies

- Studenten (Holaday & Brausch, 2015), volwassenen met bipolaire of unipolaire depressie (Hales et al., 2011) en volwassenen met een voorgeschiedenis van depressie en suïcidale gedachten en/of suïcidaal gedrag (Holmes et al., 2007) hadden last van suïcidale intrusies.
- Suïcidale intrusies zijn zowel emotioneel verontrustend als geruststellend
 - 35,7% beoordeelde beeld over toekomstig suïcide poging als positief
 - 81,3% beoordeelde beelden over de nasleep als positief (Ng et al., 2016)

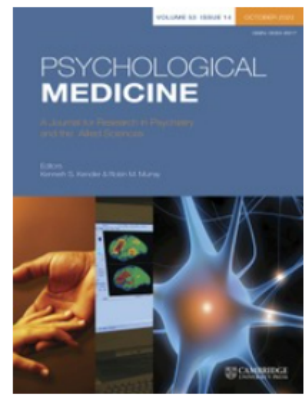
-
- Ernstigere suïcidale cognities
 - Een intensere en langere duur van suïcidale cognities
 - Een grotere kans op een zelfmoordplan
 - Een grotere kans op een poging.

Volwassenen met suïcidale intrusies hadden:

(Ng et al., 2016; Lawrence et al., 2021)

Als suicide op de voorgrond staat

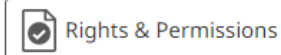
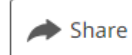
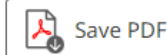
Revealing the dynamic network structure of the Beck Depression Inventory-II

Published online by Cambridge University Press: 05 September 2014

L. F. Bringmann, L. H. J. M. Lemmens, M. J. H. Huibers, D. Borsboom and F. Tuerlinckx

Show author details

Article Figures Metrics

Psychological Medicine

Depression and Anxiety

RESEARCH ARTICLE | [Open Access](#) |

Cognitive therapy and interpersonal psychotherapy reduce suicidal ideation independent from their effect on depression

Jaël S. van Bentum , Suzanne C. van Bronswijk, Marit Sijbrandij, Lotte H. J. M. Lemmens, Frenk F. P. M. L. Peeters, Marjan Drukker, Marcus J. H. Huibers

First published: 23 March 2021 | <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/da.23151>

[Review](#) > [Lancet Psychiatry](#). 2016 Jun;3(6):544-54. doi: 10.1016/S2215-0366(16)00064-X.

Epub 2016 Mar 24.

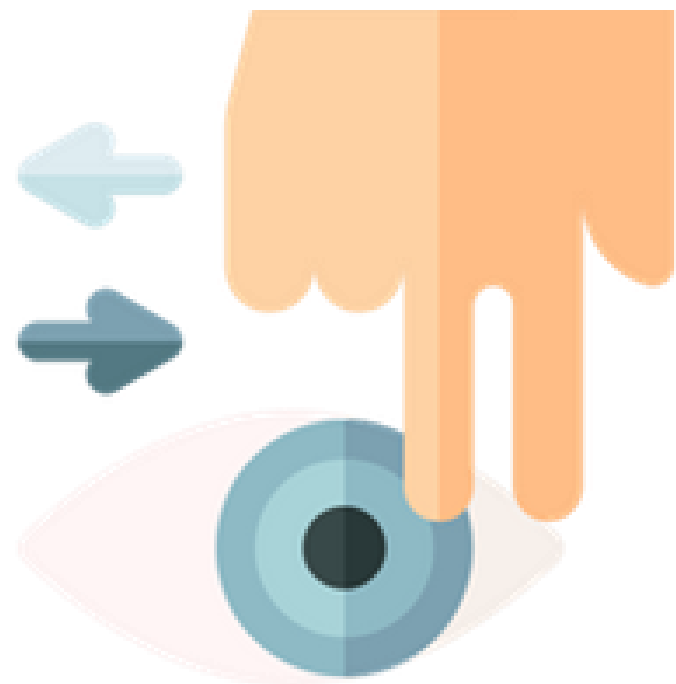
Direct versus indirect psychosocial and behavioural interventions to prevent suicide and suicide attempts: a systematic review and meta-analysis

Esther L Meerwijk ¹, Amrita Parekh ², Maria A Oquendo ³, Elaine Allen ⁴, Linda S Franck ⁵, Kathryn A Lee ⁵

Affiliations [+ expand](#)

PMID: 27017086 DOI: 10.1016/S2215-0366(16)00064-X

Oogbewegingen en intrusies

- Levendigheid van intrusieve mentale beelden (zowel positief als negatief) kan verminderd worden door interventies met duale taken die het werkgeheugen belasten, zoals oogbewegingen (Houben et al., 2020; van den Hout & Engelhard, 2012).

- Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) therapie is een evidence-based interventie voor trauma-gerelateerde intrusies (Bisson, 2007; Shapiro, 2001)

- Oogbewegingen verminderden de levendigheid en emotionaliteit van beelden over toekomstige gebeurtenissen (Engelhard et al., 2011).
- EMDR plus Exposure therapie bij patienten met een paniekstoornis (Endhoven et al., 2023)

SIMAGERY

Eye Movement Dual Task
BEHANDELPROTOCOL

HET SIMAGERY PROJECT

Objective n° 1

Aanwezigheid en karakteristieken van suïcidale intrusies in volwassen suïcidale patiënten met depressieve symptomen evalueren.

Objective n° 2

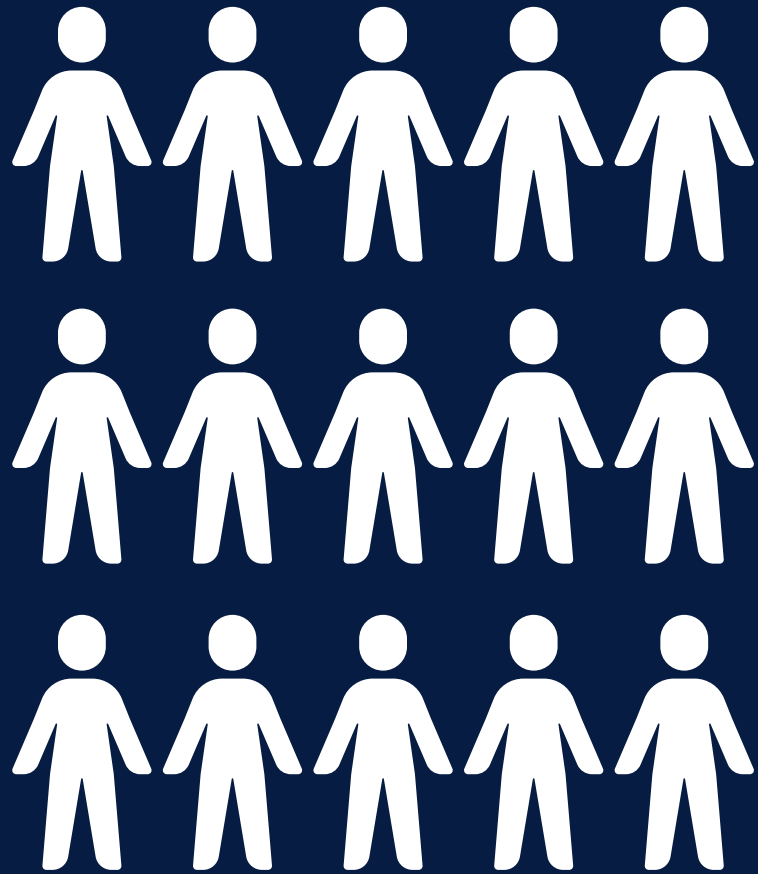
Veiligheid en effectiviteit van EMDT add-on module bovenop reguliere zorg om ernst en frequentie van suïcidale intrusies te verminderen.

Objective n° 3

Effecten van EMDT add-on module bovenop reguliere zorg op suïcidale ideatie, depressieve symptomen, hopeloosheid en rumineren.

Deelnemers

Inclusie criteria

- ≥ 18 en ouder
- Suïcidale ideatie (score ≥ 1 SIDAS)
- Depressieve symptomen (score ≥ 20 BDI-II)
- Aanwezigheid suïcidale beelden (gemeten door Intrusie Interview) dat wordt ervaren als een last.

Exclusie criteria

- DSM-IV Psychotische stoornis
- DSM-IV Bipolaire stoornis
- Aanwezigheid van complexe trauma

Opzet Simagery

**Intrusie Interview
(N=178)**

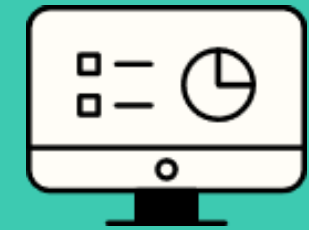
**Randomisatie
EMDT**

**Reguliere
behandeling (RB)**

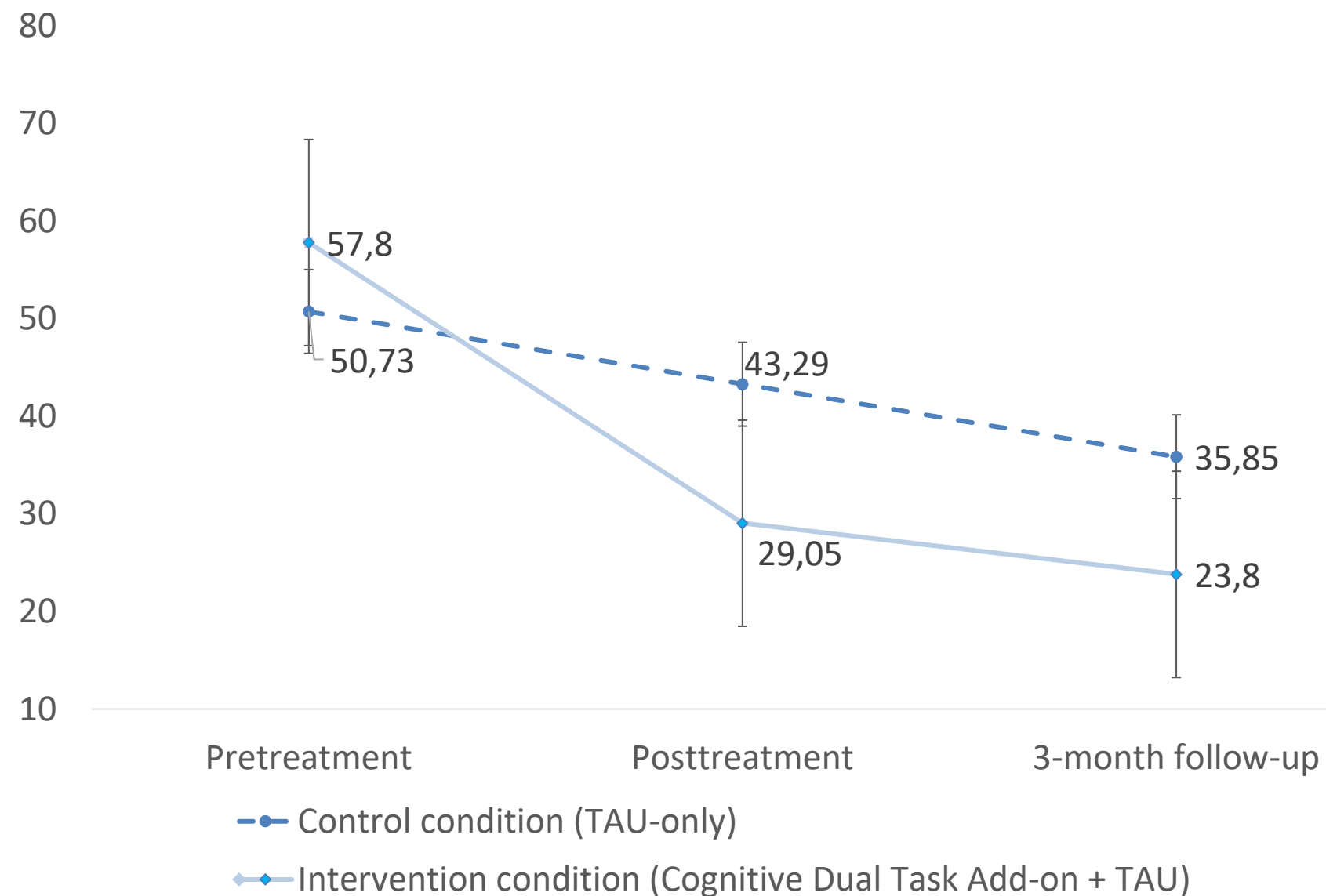
EMDT + RB (n=46)

Alleen RB (n=45)

**Follow-up metingen
3, 6, 9, en 12 maanden**

SUICIDALE INTRUSIES

Resultaten

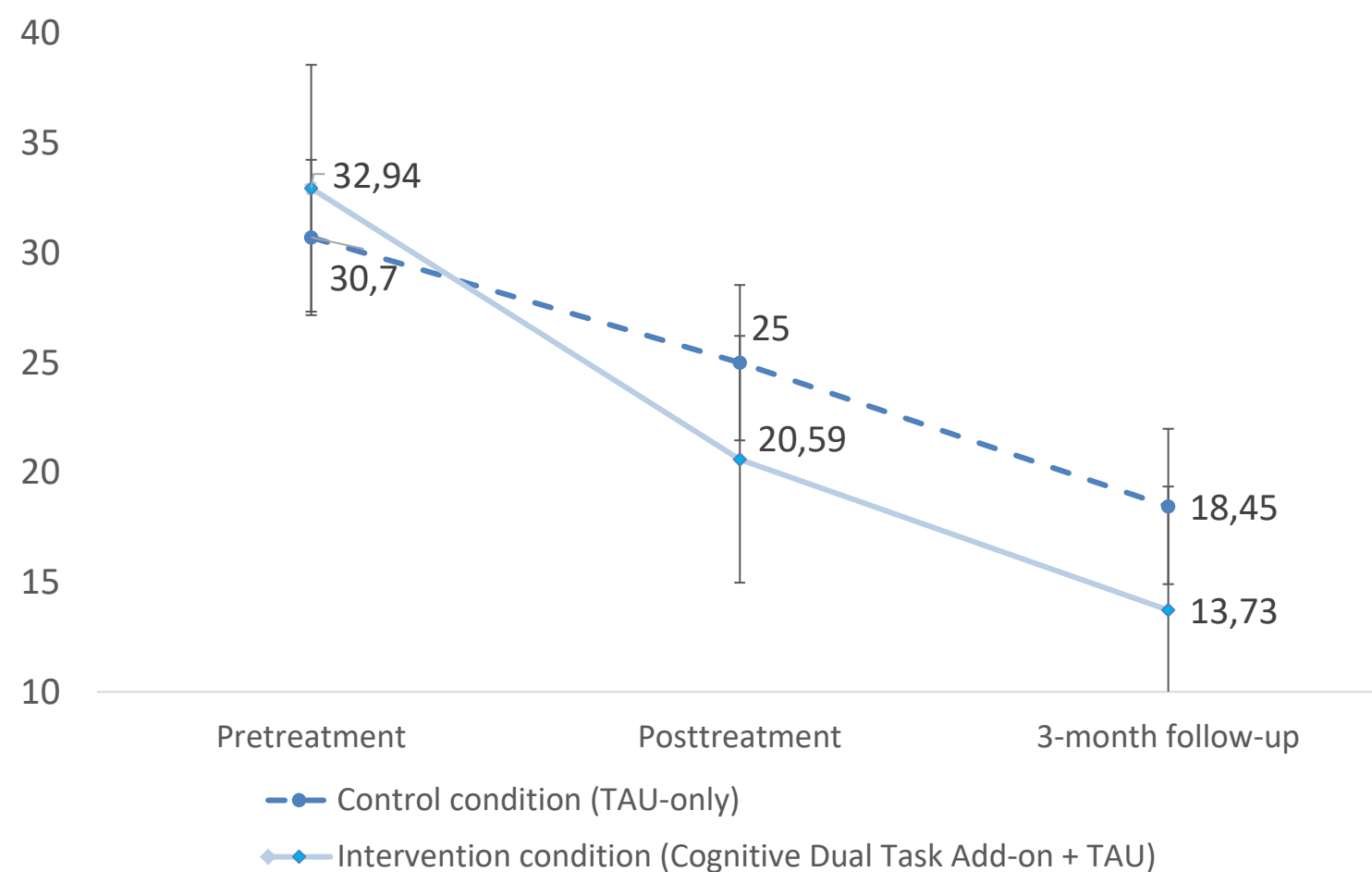
PRELIMINARY

- Eye Movement Dual Task bovenop reguliere behandeling had een grotere afname in ernst (gemiddeld verschil: -15.50 , $p < 0,001$, $d = 0,60$) en frequentie (geometrisch gemiddeld verschil: 0.47 , $p = 0,004$) suïcidale intrusies in de loop van de tijd dan alleen reguliere behandeling.

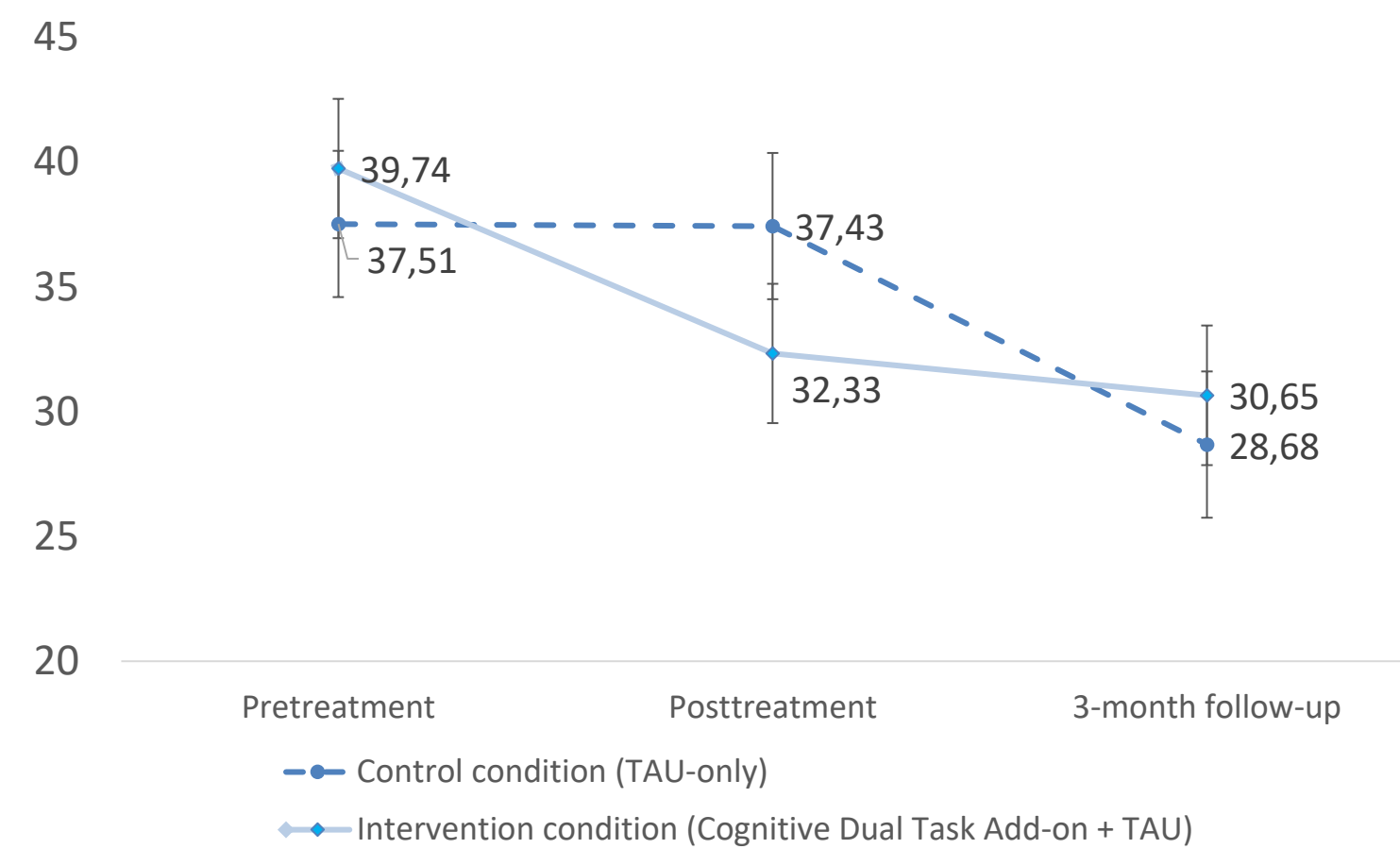
Resultaten

PRELIMINARY

SUICIDALE IDEATIE

DEPRESSIEVE SYMPTOMEN

Voorbeelden

“Ik zie mezelf aan een stroop hangen in de binnentuin. Het is 's nachts en donker, niemand is om mij heen. Het geeft een verlangen naar rust, verdriet maar toch ook opluchting. De binnentuin heeft iets rustgevend, maar mijn lichaam zien bungelen is angstaanjagend.”

Voorbeelden

“Ik zie mezelf in bed liggen en wachten tot mijn man slaapt, dan zie ik mezelf naar beneden gaan naar het kastje waar de medicatie staat om mijn medicatie uit de strip te duwen en in [te] nemen om vervolgens een plastic zak te pakken, mee naar boven te nemen, die om mijn hoofd te doen op het moment dat ik merk dat het minder gaat en ik merk dat zo moe ben of weg ga zakken, die ook over mijn hoofd doe zodat de poging zo succesvol mogelijk is..”

Thema's Suïcidale Intrusies

Gedrag

Effect op
dierbaren

Entrapment

Thema's Suïcidale Intrusies

Gedrag

Effect op
dierbaren

Entrapment

"Je ging toen ook richting de brug lopen toch - ja ik had de brug van [...] voor me, dus ik was op weg naar [...] toe"

"Het kwam tot uiting in 1 dag, of een paar uur."

"ik moet echt een andere houding in bed zoeken en ogen openen, anders blijf ik wel met dat beeld hangen zeg maar."

Thema's Suïcidale Intrusies

Gedrag

Effect op
dierbaren

Entrapment

"Maar toen dacht ik van ja die kunnen zo iemand anders vinden, die komen er wel overheen en dat soort dingen. Wanneer ik er aan denk is het zo van oh ja daar komt hij wel overheen."

"M'n moeder zal er wel kapot van gaan. Kinderen ook."

"...maar dan denk ik ook op een gegeven moment aan mijn honden, die zie ik dan en ja dat haalt me er dan wel een beetje uit."

Thema's Suïcidale Intrusies

Gedrag

Effect op
dierbaren

Entrapment

"Maar voor de rest had het meer eigenlijk gewoon, ja het klinkt heel erg selfish, maar dat ik eigenlijk gewoon er vanaf was. Dat het klaar is en dat het niet meer mijn probleem is"

"..dat negatieve gevoel dat gaf me een soort van fijn, rustgevend gevoel op één of andere manier. Zo van, het is klaar en het is geweest. Dat soort dingen begon ik ook vaak tegen mezelf te zeggen van het komt goed, het gaat ophouden.."

"Er was maar één uitweg die ik eigenlijk alleen maar zag"

Bedankt voor uw aandacht!

Jael van Bentum

j.s.vanbentum@uu.nl

Website:

<https://simagery.sites.uu.nl/>